

Krókusz Projekt

Szembenezés
Alapítvány

Holocaust Education Trust Ireland
Learning from the past - lessons for today

SZÍNHÁZINEVELÉS.HU

E-L-T-E PPK
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Az Európai Unió
„Európa a polgárokért”
programjának
társfinanszírozása

AN ROINN
OIDEACHAIS AGUS SCILEANNA
DEPARTMENT OF
EDUCATION AND SKILLS

www.szembenezes.hu/ifjusagi-projektek/krokusz-projekt/

SZÍNHÁZI NEVELÉSI PROGRAMOK

Ajánlás a Szembenézés Alapítvány és a HETI Krókusz Projektjéhez

A www.szinhazineveles.hu által is közzétett, itt következő programok – illeszkedve a Krókusz Projekt célkitűzéséhez – nem közvetlenül a holokauszt témáját járják körbe, de olyan fogalmakhoz kapcsolódnak – előítéletek, identitás, manipuláció, kiszolgáltatottság, ideológiák, rasszizmus, egyéni és közösségi felelőssége, amelyek valamilyen módon összefüggésbe hozhatók a világégés kialakulásával, és akár egy teljes osztály részvételével lehetőséget nyújtanak ezek elemeinek színházi eszközökkel történő feldolgozásához.

A repertoáron levő alkotásokból következik itt néhány, kedvcsinálólul.

A HÉTFEJŰ TÜNDÉR

Budapest Bábszínház, Budapest

Bábszínházi előadás, felkészítő és feldolgozó foglalkozással

3–4. évfolyam

Lázár Ervin meséi segítségével azt a kérdést próbáljuk körüljárni, hogyan hat ránk, amit mások gondol(hat)nak rólunk

„Nincs nálam csúnyább gyerek Rácpácegresen. Miért vagyok én ilyen csúnya? Kiért? Miért? Mi végre? Ki végre?” Mit tehet egy hős, ha csúnyának született? Ha a lába gacsos, a feje úritök, a termete girbegurba? Ha kineveti a tükörképe, ha lépte nyomán elhervadnak a virágok, ha megijednek tőle az emberek? Hogy lehet valaki ilyen csúnya? Mi végre? Ki végre? Mesénk hőse azért indul el, hogy bosszút álljon a csúnyságáért, hadakozni indul karddal, lándzsával, péklapáttal, vassal, vérrel, vencesellővel – elindul, hogy felkutassa minden bajának okozóját, a titokzatos Hétféjű Tündért...

<http://www.szinhazineveles.hu/program/a-hetfeju-tunder/>

ÉN PROMÉTHEUSZRA GONDOLTAM

Bohócok a Láthatáron, Budapest

Tanteremben megvalósuló komplex színházi nevelési előadás

9. évfolyamtól

Színházi nevelési előadásunk egy krimi. Nem annak indul: egy közös kreatív versírás, azaz slam óra fordul át nyomozássá, hogy egy tüzeset tette mellett tetten érzük a manipulációt és megtaláljuk a gondolat és a kimondott szó közötti kapcsolatot. A nézők, akik több mint nézők, a felelősség kérdéséről és a hatalomhoz való viszonyukról gondolkodnak prózában és slamben. Mind műfajilag, mind felelősséggileg határokat feszegetünk. A kreatív írásgyakorlatokkal és ritmusjátékokkal (majdnem) eljutunk a versírásig és mindez a történet szerves része, az alkotás és reflektálás magától értetődő eszköze.

<http://www.szinhazineveles.hu/program/en-prometheuszra-gondoltam/>

HAMLET FLESS

Örkény István Színház, Budapest

Színházi előadáshoz kapcsolódó felkészítő foglalkozás

9–13.évfolyam

Mi kell ahhoz, hogy valaki hatalomra kerüljön, és azt meg is tudja tartani? Szükségszerű-e, hogy a politikai erkölcs eltérjen a mindennapok etikájától? Mikor és miért reagál másként a tömeg, mint az egyén? Hogyan bánik a hatalom a tömeggel? Mit tehet az egyén a hatalommal és a tömeggel szemben? Mi a szerepe a tömegnek és a díszletnek az Örkény Színház előadásában? Mi a ti szerepetek ebben az előadásban?

Az Örkény Színház Hamlet előadására készíti fel a diákokat ez a program.

<http://www.szhazinevelo.hu/program/hamlet-fless/>

HELLÓ, NÁCI!

Kolibri Színház, Budapest

Színházi előadás, feldolgozó foglalkozással

8–11. évfolyam

Egy mindennapos bunyóhoz ketten kellenek, elkövető és áldozat, ezek ketten pedig leginkább egy cella mélyén ismerhetik ki egymást, hála a rendőrség szolgálatkész közreműködésének. Ez ilyen egyszerű. Persze ha az elkövető neonáci, az áldozat meg feketemunkás, akkor kissé bonyolultabbá válik a helyzet, a frontvonalak összekavarodnak, csak a rendőrség marad az, ami, a rendőrség mindig rendőrség marad. Mitől kerülünk ilyen messze egymástól? Valóban ilyen messze vagyunk? Ha nem abban a társadalmi közegben találkoznánk, amit kialakítottunk, akkor is messze kerülnénk egymástól?

<http://www.szhazinevelo.hu/program/hello-naci/>

JERUZSÁLEM

Csokonai Színház, Debrecen

Tanteremben megvalósuló komplex színházi nevelési előadás

5–8. évfolyam

Szaladin lefejeztet minden lovagot. Kivéve egyet. Egynek megkegyelmez. Majd ez a fiatal templomos lovag kimenekít egy égő zsidó házból egy lányt. A lány beleszeret mentőjébe. De hogyan is kerülhetnének közelebb egymáshoz a fiatalok a három világvallás képviselői között, akiknek mindenél fontosabb, hogy uralják Jeruzsálemet?

<http://www.szhazinevelo.hu/program/jeruzsalem/>

KÉKSZIGET

Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Szada
Komplex színházi nevelési előadás
7–9.évfolyam

Egy család egy kis lakásban. Anya és két gyerek; a 14 éves Julcsi és a 27 éves Kristóf. Nem is, mert valójában három. Csak Petra, a középső már elköltözött. Tulajdonképpen lehetne négy is, mert Janka, Kristóf barátnője viszont ott él velük. Meg valahol apa is van. Csak nem itt. A nagymama meg fölöttük lakik. Éldegélnek, míg Julcsi meg nem nyer egy pályázatot a meséjével és a hozzá készített rajzaival. Két hétre elutazhat egy nemzetközi táborba. Ettől aztán felborulnak a „békés” mindennapok. 13–15 éveseknek szóló történetünk középpontjában a kommunikációs akadályok állnak. A résztvevőkkel közösen derítjük fel, hogy mi akadályoz bennünket abban, hogy szót értsünk egymással? Hogyan lehet leküzdeni ezeket az akadályokat? Milyen stratégiákat tudunk alkalmazni? Mit jelent ragaszkodni egy stratégiához és mit jelent feladni azt?

<http://www.szhazineveles.hu/program/keksziget/>

KOVÁCS JÁNOS FELEMELKEDÉSE ÉS BUKÁSA

RÉV Színházi Nevelési Társulat, Győr
Komplex színházi nevelési előadás
11–13. évfolyam

Magyarországon a becslések szerint közel egy millió alkoholista él, minden tágabb családban akad alkoholbeteg, szinte nincs család, amelyik ne lenne érintett. Ugyanakkor a közoktatásban (iskolai környezetben, nevelési helyzetekben) alig esik szó az alkoholfogyasztásról, ha mégis, akkor a problémának leginkább a tiltás, elrettentés aspektusa jelenik meg. Bár az alkoholfogyasztás mindennapi jelenség, az alkoholizmus mégis tabutéma a közbeszédben.

<http://www.szhazineveles.hu/program/kovacs-janos-felemelkedese-es-bukasa/>

MENEKÜLJ OKOSAN!

Mentőcsónak Egység
Interaktív színházi társasjáték
10. évfolyamtól

Az interaktív színházi társasjáték alkotóinak célja, hogy a játékon keresztül alapvető emberi jogi dilemmák átgondolására bírják a közönséget. Ezek a döntési helyzetek a játékban a menekültek sorsához kapcsolódnak, de sokkal általánosabb kérdéseket vetnek fel a demokrácia vagy a diktatúra működése, az önbíráskodás vagy a szolidaritás, a tolerancia és a befogadás vagy éppen a kirekesztés kapcsán.

<http://www.szhazineveles.hu/program/menekulj-okosan/>

NÉMA TARTOMÁNY

Mentőcsónak Egység

Osztályterem színház feldolgozó beszélgetéssel

10. évfolyamtól

Mit lehet mondani arra, amire már nincsenek szavak? A lelketlen, gyakran gyilkos indulatú sorokra? A gyűlöletbeszéddel nap mint nap találkozunk, a közbeszéd részévé vált. A Mentőcsónak állandó diákcsoportja, a Manóver Pass Andrea rendező vezetésével ebből a témából indult el, és arra keresték a választ, hogy milyen az a társadalom, ahol az embertelen szövegek ennyire népszerűek? És milyen lenne azután, ha a gyilkos szövegek valóra válnának? A néma tartomány a fiatalokat szeretné kimozdítani a passzivitásból és tudatosítani bennük, hogy van beleszólásuk a sorsukba, a jövőjük alakulásába.

<http://www.szhazinevelo.hu/program/a-nema-tartomany/>

SÓVIRÁG, A LÉTEZÉS EUFÓRIÁJA

Tünet Együttes, Budapest

Tánc duett, a Tünet Együttes Beavató foglalkozásokat kínál előadásai mellé

9. évfolyamtól

Egy 90 éves Auschwitz-Birkenau-túlélő, Éva, és egy fiatal táncosnő, Emese duettje. Éva szenvedélyes öröm-kereső, Emese folyton mindenkit meg akar váltani. Éva nem szokott búcsúzkodni, Emese szeret hazajönni. Közös anyanyelvük a tánc. Éva az utolsó tanúk egyike. Gondosan megőrzött fiatalkori ruháit mintha csak Emesére szabták volna. Emese magas, Éva még mindig magasnak hiszi magát. Hasonlítanak.

Az előadás tétje és fő kérdése az, hogy van-e átjárás e két világ között, átadható-e a tapasztalat, vagy épp fordítva: meg lehet-e érteni egy mai fiatal problémáit egy olyan súlyú étellel a hátunk mögött, mint amilyen Évának jutott? Lehetséges-e kettejük Nagy Közös Tánc?

http://www.tunetegyuttas.hu/index.php?page=repertoar_details&id=75&section=szinlap

SZOBOR

Káva Kulturális Műhely, Budapest

Komplex színházi nevelési előadás

9–13. évfolyam

Színházi játékunk alapja a romák ellen 2008/2009-ben elkövetett magyarországi gyilkosságsorozat. A kiinduló ötletet egy újsághír adta, melyben egy Magyarországon élő külföldi szobrászművész emlékmű-tervét több érintett falu önkormányzata is visszautasította. Emberség és előítélet viszonyát vizsgáljuk középiskolás vendégeinkkel együtt, a színház és a dráma eszközeit használva. Általunk írt történetet használunk, mely egy képzeletbeli magyar faluban játszódik, ahova egyik nap különös csomag érkezik...

<http://www.szhazinevelo.hu/program/szobor/>

ÚJVILÁG

A Mentőcsónak Egység és a FÜGE közös produkciója, Budapest
Színházi előadás feldolgozó beszélgetéssel
10. évfolyamtól

Főszereplőnk, Kata, a 16 éves lázadó kamasz, szülei válását követően a korábbi gazdag környezetből egy lakótelepre kerül, ahol számára ellenséges fiatalok élnek. Kiderül, hogy az eleinte ijesztő srácok bármikor bármiben segítenek a családfő nélkül maradt lánynak. A sorsában rokon, érzelmileg sebzett három fiatal egymásra talál. Együtt növesztik fékezhetetlen haraggá sérelmeiket, és keresik azok irracionális célpontjait. A harc az ellenség ellen egyre durvább eszközöket követel, amit úgy tűnik, már a szülők sem képesek megállítani.

Történetünk Magyarországon játszódik, a múlt században, abban a korban, amikor még a szélsőjobb oldali fiatalokat többnyire skinheadeknek hívták, és amikor az előadás célközönsége, a mai 16–18 éves fiatalok születtek.

<http://juranyihaz.hu/ujvilag/>

VERONA, 1301

Hevesi Sándor Színház, Zalaegerszeg
Tanteremben megvalósuló komplex színházi nevelési előadás
8–13. évfolyam

Két fiatal – Rómeó és Júlia – egymásba szeret. Júlia egy Capulet, Rómeó egy Montague. Ebben a helyzetben tapasztalják meg a generációkon keresztül hagyományozott ellenségeskedés képtelenségét. Elfogadhatatlannak tartják azt a világot, amelyben nem dönthetnek szabadon, amely világot alapvetően a felnőttek érdekkapcsolatai határozzák meg.

<http://www.szhazineveles.hu/program/verona-1301-2/>

VÍZ/VÁLASZTÓ

InSite Drama és Artemisszió Alapítvány
Vitaszínházi előadás
9. évfolyamtól

2086. Magyarország. Baj van a vízzel. Elfogyott...

Mi lenne, ha a nem túl távoli jövőben Magyarországon kitartó szárazság, sanyargató aszály törne ki?
Mi lenne, ha emiatt sokunknak menekülni kellene? Milyen lehetőségeink lennének?

A darab ebből a helyzetből kiindulva kínál színházi jelenetekkel tűzdelt vitalehetőséget középiskolás diákoknak, hogy a klímaváltozás következményeként felmerülő társadalmi problémákról gondolkodjanak.

<http://www.szhazineveles.hu/program/vizvalaszto/>

Eddig tartottak az ajánlatok.

Azok számára, akik itt nem találtak megfelelőt, vagy ellenkezőleg, találtak és szeretnének további programokkal is megismerkedni és szívesen találnának továbbiakat is, ajánljuk a www.szhazineveles.hu oldalt. E fórum olyan színházi programok gyűjtőhelye, amelyekhez valamilyen interaktív tevékenységet is kínálnak az alkotók. Különböző településeken, más-más korosztállyal és változó formákban megvalósuló, számos program közül lehet választani. Keresgéljenek és kérdezzenek, segítünk.

Bethlenfalvy Ádám
színházi nevelési szakértő